

11. સાદુવ્યાજ

■ મુદ્દલ :

કોઈપણ ઉધાર આપવામાં આવેલ રકમને મુદ્દલ કહે છે.

■ વ્યાજ :

ઉધાર આપેલ રકમ પર મળતી આવકને વ્યાજ કહે છે.

■ વ્યાજમુદ્દલ :

કોઈ ચોક્કસ સમયે વ્યાજ અને મુદ્દલ સાથે આપવામાં આવે છે તેને વ્યાજમુદ્દલ કહે છે.

નીચેના શબ્દોને આપણે ધ્યાને લઈશું.

P	=	મુદ્દલ	(Principal)
$S.I$	=	સાદુવ્યાજ	(Simpal Interest)
A	=	વ્યાજ મુદ્દલ	(Amount)
R	=	વ્યાજનો દર	(Rate of Interest)
N, T	=	સમય	(Time)

■ રીત નં. 1 :

સાદુવ્યાજ અથવા વ્યાજમુદ્દલ શોધવું.

$$\text{સાદુવ્યાજ} = \frac{\text{મુદ્દલ } (P) \times \text{વ્યાજદર } (R) \times \text{સમય } (N)}{100}$$

$$I = \frac{PRN}{100}$$

વ્યાજ મુદ્દલ = વ્યાજ + મુદ્દલ

$$A = I + P$$

ઉદા.: (i) રૂ. 68000 નું $16\frac{2}{3}\%$ લેખે 9 માસનું સાદુવ્યાજ શોધો.

$$P = 68000$$

$$N = 9 \text{ માસ} = \frac{9}{12} \text{ વર્ષ} = \frac{3}{4} \text{ વર્ષ}$$

$$R = 16\frac{2}{3}\% = \frac{50}{3}\%$$

$$I = \frac{PRN}{100}$$

$$= \frac{68000 \times 50 \times 3}{100 \times 3 \times 4}$$

$$I = 8500 \text{ રૂ.}$$

(ii) રૂ. 4800 નું $8\frac{1}{2}\%$ લેખે 2 વર્ષ 3 માસનું સાદુવ્યાજ શોધો.

$$P = 4800 \text{ રૂ.} \quad N = 2 \text{ વર્ષ } 3 \text{ માસ}$$

$$R = 8\frac{1}{2}\% = \frac{17}{2}\% = \frac{9}{4} \text{ વર્ષ}$$

$$I = \frac{PRN}{100}$$

$$= \frac{4800 \times 17 \times 9}{100 \times 2 \times 4}$$

$$I = 918 \text{ રૂ.}$$

■ રીત નં. 2 :

સાદુવ્યાજ (I) આપેલ હોય તે પરથી મુદ્દલ (P), વ્યાજનો દર (R) અને સમય (N) શોધવા.

$$\text{મુદ્દલ } (P) = \frac{I \times 100}{RN}$$

$$\text{સમય } (N) = \frac{I \times 100}{PR}$$

$$\text{વ્યાજનો દર } (R) = \frac{I \times 100}{PN}$$

ઉદા.: (i) રૂ. 450 નું 4.5% લેખે કેટલા વર્ષનું સાદુવ્યાજ રૂ. 81 થાય ?

$$P = 450 \text{ રૂ.} \quad R = 4.5\%$$

$$I = 81 \text{ રૂ.} \quad N = ?$$

$$N = \frac{I \times 100}{PR} = \frac{81 \times 100 \times 10}{45 \times 450}$$

$$N = 4 \text{ વર્ષ}$$

(ii) રૂ. 12500 ને 4 વર્ષ માટે કેટલા ટકા વ્યાજના દરે મૂકતા રૂ. 15500 થાય ?

$$P = 12500 \text{ રૂ.} \quad N = 4 \text{ વર્ષ}$$

$$I = 15500 - 12500 \text{ રૂ.}$$

$$= 3000 \text{ રૂ.} \quad R = ?$$

$$R = \frac{I \times 100}{PN} = \frac{3000 \times 100}{12500 \times 4} = 6\%$$

(iii) કઈ રકમનું 5% લેખે 2 વર્ષનું સાદુવ્યાજ રૂ. 132 થાય ?

$$R = 5\% \quad N = 2 \text{ વર્ષ}$$

$$I = 132 \text{ રૂ.} \quad P = ?$$

$$P = \frac{I \times 100}{RN} = \frac{132 \times 100}{5 \times 2}$$

$$P = 1320 \text{ રૂ.}$$

■ રીત નં. 3 :

કોઈ રકમ અમુક વર્ષમાં આટલી બને અને બીજા અમુક વર્ષમાં તે રકમ આટલી બને તો તે રકમ કઈ હશે અથવા વ્યાજનો દર કયો હશે તે શોધવું.

ઉદા.: (i) કોઈ રકમ સાદાવ્યાજે 3 વર્ષમાં રૂ. 815 થાય છે અને 4 વર્ષમાં રૂ. 854 થાય છે તો તે રકમ કઈ હશે?

વ્યાજમુદ્દલ = મુદ્દલ + વ્યાજ

$$815 = x + 3 \text{ વર્ષનું વ્યાજ} \dots (i)$$

$$854 = x + 4 \text{ વર્ષનું વ્યાજ} \dots (ii)$$

$$1 \text{ વર્ષનું વ્યાજ} = 854 - 815 = 39$$

$$\therefore 3 \text{ વર્ષનું વ્યાજ} \therefore 3 = 39 \times 3 = 117$$

સમી (i) માં કિંમત મૂકતાં,

$$815 = x + 117 \therefore x = 815 - 117 = 698$$

પ્રેક્ટીસ માટેના દાખલાઓ :

01. રૂ. 4800 નું 8.5% ના દરે 2 વર્ષ અને 3 માસનું સાદુવ્યાજ કેટલું થાય ?

$$P = 4800$$

$$R = 8.5\%$$

$$N = 2 \frac{3}{12} = \frac{9}{4}$$

$$I = \frac{4800 \times 8.5 \times 9}{100 \times 10 \times 4}$$

$$I = 918$$

02. રૂ. 16800 નું 9 માસનું $6\frac{1}{4}$ લેખે સાદુવ્યાજ કેટલું થાય ?

$$I = \frac{16800 \times 25 \times 3}{100 \times 4 \times 4}$$

$$I = 787.5$$

03. રાજેશ રૂ. 5000, 2 વર્ષ માટે 2% ના દરે સાદાવ્યાજે લાવે છે તથા જયેશ તે જ રકમ તેટલી જ મુદ્દત માટે $6\frac{1}{4}$ % ના દરે લાવે છે તો કોને ઓછું વ્યાજ ભરવું પડે ? કેટલું ?

$$\text{રાજેશ, } I = \frac{5000 \times 2 \times 4}{100} \quad I = 400$$

$$\text{જયેશ, } I = \frac{5000 \times 2 \times 25}{4 \times 100} \quad I = 625$$

રાજેશને 225 રૂ. ઓછું વ્યાજ ભરવું પડે.

05. રૂ. 1600 નું 2 વર્ષ 4 માસનું વ્યાજ રૂ. 252 છે તો વ્યાજનો દર કેટલો હશે ?

$$N = 2 \frac{4}{12} = 2 \frac{1}{3} = \frac{7}{3}$$

$$R = \frac{252 \times 100 \times 3}{1600 \times 7}$$

$$R = 6.75\%$$

૦૬. રીના રૂ. 1200 લોન લે છે તેનો વ્યાજદર અને સમય સરખા છે. જો તેણીએ વ્યાજ પેટે રૂ. 432 ચૂકવે છે તો કેટલા સમય પછી તેણીએ લોન ચૂકવી હશે ?

$$N = R = x$$

$$x = \frac{432 \times 100}{1200 \times x}$$

$$x^2 = \frac{432 \times 100}{1200}$$

$$x^2 = 36$$

$$x = 6$$

6 વર્ષ પછી લોન ચૂકવી હશે.

07. જ્યાં 12% ના દરથી 3 વર્ષ માટે સાદુવ્યાજે લોન બેંક પાસેથી લે છે તેણે 3 વર્ષના અંતે વ્યાજ રૂ. 5400 ચૂકવે છે તો તેણે કેટલી રકમ લોન લીધી હશે ?

$$P = \frac{5400 \times 100}{12 \times 3}$$

$$P = 15000$$

15000 રૂ. રકમ લોન લીધી હશે.

08. એક રકમનું 9% લેખે 5 વર્ષનું સાદુવ્યાજ રૂ. 4016.25 થાય છે તો તે રકમ શોધો.

$$P = \frac{4016.25 \times 100}{100 \times 9 \times 5}$$

$$P = 8925 \text{ રૂ.}$$

09. રૂ. 800 ત્રણ વર્ષ માટે સાદાવ્યાજે મૂકતા 956 પરત મળે છે. જો વ્યાજ દરમાં 4% નો વધારો કરવામાં આવે છે તો ત્રણ વર્ષ પછી કેટલી રકમ પરત મળે ?

$$R = \frac{156 \times 100}{800 \times 3}$$

$$R = 6.5\%$$

વ્યાજનો દર 4% વધારતાં નવા દર = 10.5%

$$I = \frac{800 \times 10.5 \times 3}{100 \times 10}$$

$$I = 252 \text{ રૂ.}$$

$$A = P + I \\ = 800 + 252$$

$$A = 1052 \text{ રૂ.}$$

ત્રણ વર્ષ પછી 1052 રૂ. પરત મળે

10. જો રૂ. 64 અમુક ટકાના દરે વ્યાજે મૂકતા 2 વર્ષના અંતે રૂ. 83.20 પરત મળે છે. તો તેજ દરે રૂ. 86 ને 4 વર્ષ માટે સાદાવ્યાજે મૂકતા કેટલી રકમ પરત મળે ?

$$I = 83.20 - 64$$

$$I = 19.20$$

$$R = \frac{1920 \times 100}{100 \times 64 \times 2}$$

$$R = 15\%$$

હવે $P = 86$, $R = 15$, $N = 4$ માટે $I = ?$

$$I = \frac{86 \times 15 \times 4}{100}$$

$$I = 51.60$$

$$A = P + I$$

$$= 86 + 51.60$$

$$A = 137.60 \text{ રૂા.}$$

11. કોઈ રકમનું 6% ના દરે 6 મહિના અને 9 મહિનાના વ્યાજનો ગુણોત્તર કેટલો ?

ધારો કે કોઈ એક રકમ 100 છે.

6 મહિનાનું વ્યાજ :

$$I = \frac{100 \times 6 \times 1}{100 \times 2}$$

$$I = 3 \text{ રૂા.}$$

9 મહિનાનું વ્યાજ :

$$I = \frac{100 \times 3 \times 6}{100 \times 4} \quad I = 4.5 \text{ રૂા.}$$

વ્યાજનો ગુણોત્તર = 3 : 4.5 = 30 : 45 = 2 : 3

12. નરેશ અમુક રકમ 11 વર્ષ માટે સાદાવ્યાજે લાવે છે જો વ્યાજનો દર પ્રથમ ત્રણ વર્ષ માટે 9% ત્યાર પછીના 5 વર્ષ માટે 13% અને છેલ્લે 5% વ્યાજદર ગણતા કુલ વ્યાજ 8560 રૂા. થાય છે તો રકમ કઈ હશે ? ધારો કે મુદ્દલ x છે.

$$\therefore \frac{x \times 3 \times 9}{100} + \frac{x \times 5 \times 13}{100} + \frac{x \times 3 \times 5}{100} = 8560$$

$$\therefore \frac{27x}{100} + \frac{65x}{100} + \frac{15x}{100} = 8560$$

$$\therefore \frac{107x}{100} = 8560$$

$$\therefore x = \frac{8560 \times 100}{107}$$

$$\therefore x = 8000 \text{ રૂા.}$$

મુદ્દલ 8000 રૂા. થાય

13. એક રકમનું 5% લેખે 8 વર્ષનું સાદુ વ્યાજ 840 રૂ. છે. તો તેજ રકમનું 5 વર્ષનું સાદુ વ્યાજ તે જ હોય તો વ્યાજનો દર કેટલો થાય ?

$$P = \frac{840 \times 100}{5 \times 8}$$

$$P = 2100 \text{ રૂા.}$$

$$R = \frac{840 \times 100}{5 \times 2100}$$

$$R = 8\%$$

14. એક રકમનું 2 વર્ષનું સાદુ વ્યાજ રૂા. 720 તથા 5 વર્ષનું રૂા. 1020 છે. તો તે રકમ શોધો.

$$3 \text{ વર્ષનું સાદુ વ્યાજ} = 1020 - 720 = 300 \text{ રૂા.}$$

$$\therefore 1 \text{ વર્ષનું સાદુ વ્યાજ} = \text{રૂા. } 100$$

$$2 \text{ વર્ષનું સાદુ વ્યાજ} = \text{રૂા. } 200$$

$$\text{મુદ્દલ} = 720 - 200$$

$$P = 520 \text{ રૂા.}$$

15. એક રકમ 2 વર્ષમાં સાદાવ્યાજે રૂા. 1760 થાય છે. 5 વર્ષમાં 2000 રૂા. થાય છે તો મુદ્દલ શોધો.

$$3 \text{ વર્ષનું સાદુ વ્યાજ} = 2000 - 1760 = 240 \text{ રૂા.}$$

$$\therefore 1 \text{ વર્ષનું સાદુ વ્યાજ} = \text{રૂા. } 80$$

$$2 \text{ વર્ષનું સાદુ વ્યાજ} = \text{રૂા. } 160$$

$$\text{મુદ્દલ} = 1760 - 160$$

$$P = 1600 \text{ રૂા.}$$

16. એક રકમનું 1 વર્ષનું સાદુ વ્યાજ તે રકમનું $\frac{1}{9}$ છે અને તેના વ્યાજદરમાં 3% નો વધારો કરવામાં આવે તો વ્યાજદર કેટલો થશે.

ધારો કે રકમ x છે

$$\therefore \text{વ્યાજ} = \frac{x}{9} \text{ છે}$$

$$I = \frac{PRN}{100}$$

$$\frac{x}{9} = \frac{x \times R \times 1}{100}$$

$$\therefore \frac{100}{9} = R$$

$$\therefore R = 11.11\%$$

3% નો વધારો કરતા વ્યાજદર 14.11% થાય.

17. કોઈ પણ રકમ 12 વર્ષમાં કેટલા ટકા વ્યાજના દરે બમણી થશે.

$$I = \frac{PRN}{100} \quad P = \frac{P \times R \times N}{100}$$

$$R = \frac{P \times 100}{P \times 12} \quad R = 8\frac{1}{3} \%$$

18. વાર્ષિક કેટલા ટકા સાદાવ્યાજની રકમ 10 વર્ષમાં એ મૂળ રકમની

$$\frac{2}{5} \text{ થાય ?}$$

$$I = \frac{2}{5}P \quad I = \frac{PRN}{100}$$

$$\frac{2P}{5} = \frac{PR \times 10}{100}$$

$$\therefore R = \frac{2 \times P \times 100}{5 \times P \times 10} \quad \therefore R = 4\%$$

19. 10 રૂ.નું 4 માસનું વ્યાજ 100 પૈસાના 3 પૈસા બરાબર છે તો વ્યાજ શોધો.

$$P = 10 \text{ રૂ.} \quad N = \frac{4}{12} = \frac{1}{3}$$

$$R = 100 \text{ પૈસાના 3 પૈસા} \\ = 3\%$$

$$I = \frac{10 \times 3 \times 1}{100 \times 3} \quad \boxed{I = 0.1 \text{ રૂ.}}$$

20. કોઈ રકમ 12% લેખે સાદા વ્યાજે કેટલા વર્ષમાં બમણી થાય? ધારો કે કોઈ રકમ 100 રૂપિયા છે.

$$N \text{ વર્ષમાં તે } 200 \text{ રૂ. થાય છે.}$$

$$N \text{ વર્ષનું વ્યાજ} = 100 \text{ રૂ.}$$

$$N = \frac{100 \times 100}{100 \times 12}$$

$$\boxed{N = 8 \frac{1}{3} \text{ વર્ષ}} = 8 \text{ વર્ષ } 4 \text{ માસ}$$

21. 15 વર્ષમાં કેટલા ટકા વ્યાજના દરે કોઈ પણ રકમ ચાર ગણી થાય ?

$$R = \frac{300 \times 100}{100 \times 15} \quad \boxed{R = 20\%}$$

22. એક રકમનું 6 વર્ષમાં વ્યાજ મૂડીનું અડધુ થાય છે તો વ્યાજદર શોધો.

$$R = \frac{50 \times 100}{100 \times 6} \quad \boxed{R = 8 \frac{1}{3} \%}$$

વધુ પ્રેક્ટીસ માટેના દાખલાઓ :

- કોઈ રકમ સાધારણ વ્યાજના દરે ઉધાર લેવામાં આવે જે 10 વર્ષ અંતમાં મૂળ રકમથી બે ગણી થઈ જાય તો વાર્ષિક વ્યાજની ટકાવારી શોધો.
- જો 1200 રૂપિયા સાધારણ વ્યાજથી 4 વર્ષમાં વ્યાજ મુદ્દલ 1440 રૂપિયા થઈ જાય છે. તો વ્યાજનો વાર્ષિક દર શું છે.
- 10% વાર્ષિક વ્યાજ ના દરથી 600 રૂપિયા પર સાધારણ વ્યાજ કેટલા સમયમાં 300 રૂપિયા થઈ જશે ?
- કોઈ સંખ્યા સાધારણ વ્યાજ દર થી 20 વર્ષમાં ત્રણ ગણી થાય છે તો વ્યાજનો દર શોધો.
- કોઈ રકમનું સાધારણ વ્યાજ 4 વર્ષમાં રકમનાં $\frac{1}{5}$ ભાગ છે. તો વ્યાજનો દર શોધો.
- 500 રૂપિયાના 5% ના વાર્ષિક સાધારણ વ્યાજના દરથી કેટલા સમયમાં વ્યાજ રૂપિયા 50 થશે.
- કોઈ વ્યક્તિ એ સાધારણ વ્યાજ પર બે વર્ષ માટે 20000 રૂપિયા ઉધાર લીધા બે વર્ષના અંતમાં તેને વ્યાજ સહિત 24800 રૂપિયા આપવાના હતા તો વાર્ષિક વ્યાજનો દર છે.

- 800 રૂપિયાના 3 વર્ષમાં સાધારણ વ્યાજની મિશ્રધન 920 રૂપિયા થઈ જાય છે. જો વ્યાજનો દર 3% વધી જાય તો મિશ્રધન શું થશે ?
- કોઈ રકમનું 10% વ્યાજના દરે 5 તથા 3 વર્ષનાં સાદા વ્યાજનું અંતર 180 રૂપિયા છે તો તે રકમ શોધો.
- જો કોઈ રકમ સાધારણ વ્યાજના દર થી 2 વર્ષમાં 5184 રૂપિયા તથા 3 વર્ષમાં 5832 રૂપિયા થઈ જાય છે. તો તે રકમ કેટલી હશે ?
- સાધારણ વ્યાજ પર જમા કરાયેલ રકમ 2 વર્ષમાં 2800 રૂપિયા અને 5 વર્ષમાં 3250 રૂપિયા થઈ જાય છે. તો વ્યાજના દરની ટકાવારી શોધો.
- 5000 રૂપિયાનું 2% લેખે 3 વર્ષનું સાદુ વ્યાજ કેટલું ?
- એક વેપારી તા. 5-6-2012 ના રોજ શરાફ પાસેથી વ્યાજે લીધેલી રકમ તા. 14-8-2012 ના રોજ પરત કરે છે, તો વેપારીએ કેટલા દિવસનું વ્યાજ ચૂકવ્યું હશે ?
(અ) 68 (બ) 71
(ક) 74 (ડ) 70
- રૂ. 15,000 એક T.V. હમેથી ખરીદવા માટે રૂ. 6000 રોકડા અને પછી રૂ. X નો એક એવા માસિક સાત હપ્તા ચૂકવવાના હોય તો રૂપિયા વ્યાજ ચૂકવ્યું ગણાય.
(અ) 7X - 9000 (બ) 15000 - 7X
(ક) 9000 - 7X (ડ) 9000 + 7X
- કઈ રકમનું 10 ટકા લેખે 10 વર્ષનું વ્યાજ રૂ. 10 થાય છે ?
(અ) રૂ. 100 (બ) રૂ. 10
(ક) રૂ. 1000 (ડ) રૂ. 110
- રૂ. 6000 નું 8 ટકા લેખે સાદા વ્યાજે 3 વર્ષનું વ્યાજ મુદ્દલ કેટલું થાય ?
(અ) 7140 (બ) 7240
(ક) 7340 (ડ) 7440
- રૂ. 15,000 ને 8 વર્ષ માટે સાધારણ વ્યાજ પર લગાવાથી રૂ. 25,800 થઈ જાય છે. વાર્ષિક વ્યાજ દર હશે ?
(અ) $5 \frac{1}{2} \%$ (બ) 9 %
(ક) 10 % (ડ) 11 %
- રૂ. 16,000 નું સ્કુટર હમેથી ખરીદવા રૂ. 6000 રોકડા ચૂકવવા પડે છે અને પછી રૂ. X નો એક એવા માસિક ત્રણ હપ્તા ચૂકવવાના હોય, તો વ્યાજની રકમ રૂ. થાય.
(અ) 3x - 6000 (બ) 6000 - 3x
(ક) 3x - 1000 (ડ) 3x - 10,000
- જે રકમ વ્યાજે મૂકવામાં કે લેવામાં આવે તેને શું કહે છે ?
(અ) મુદત (બ) મુદલ
(ક) વ્યાજમુદલ (ડ) વ્યાજ
- ધૃવીબેન 6000 રૂપિયા 5 ટકાના લેખે 3 માસ માટે સહકારી બેન્કમાં મૂકે છે તેમને મુદતને અંતે વ્યાજ સહિત કુલ કેટલા રૂપિયા મળશે ?
(અ) રૂ. 6075 (બ) રૂ. 7065
(ક) રૂ. 8075 (ડ) રૂ. 5075

21. ધારોકે અમુક રૂપિયા 12 વર્ષ બમણા થાય તો તેના પ્રતિવર્ષ વ્યાજનો દર કેટલો થશે ?
 (અ) 10.5 ટકા (બ) 10 ટકા
 (ક) 8.33 ટકા (ડ) 6.51 ટકા
22. સાદા વ્યાજે રૂ. 2000 નું 5 વર્ષનું વ્યાજમુદલ 2600 રૂ. છે. જો વ્યાજનો દર 3 ટકા વધારે હોત તો વ્યાજમુદલ કેટલા રૂપિયા થાય.
 (અ) 3080 (બ) 2900
 (ક) 3000 (ડ) 3380
23. મુદત માટે વપરાતો સંકેત =
 (અ) N (બ) R
 (ક) I (ડ) P
24. 4 ટકા લેખે કઈ રકમનું 3 વર્ષનું વ્યાજ રૂપિયા 96 થાય ?
 (અ) 300 (બ) 400
 (ક) 600 (ડ) 800
25. એક વ્યક્તિને ઘરની મરામત માટે રૂ. 20,000 ના 10 ટકા લેખે 2 વર્ષ માટે સાદા વ્યાજે લીધા તો તે વ્યક્તિએ 2 વર્ષ પછી કુલ કેટલા રૂપિયા ચૂકવવા પડે ?
 (અ) 22,000 (બ) 23,000
 (ક) 25,000 (ડ) 24,000
26. રૂ. 1100 નું 5 ટકા લેખે 2 વર્ષનું સાદું વ્યાજ કેટલું થાય ?
 (અ) 90 રૂ. (બ) 100 રૂ.
 (ક) 110 રૂ. (ડ) 120 રૂ.
27. કોઈ વ્યક્તિ અમુક રકમ બે વર્ષ માટે 25 ટકાના વ્યાજે લઈ કુલ 9000 રૂપિયા ચૂકવે છે, તો તેણે કેટલી રકમ વ્યાજે લીધી હશે ?
 (અ) 6000 (બ) 5000
 (ક) 4000 (ડ) 3000
28. 14 ટકા સાદા વ્યાજે લીધેલી રકમ ચાર વર્ષ પછી રૂ. 11,700 પરત કર્યા તો કેટલા રૂ. લાવ્યા હશે ?
 (અ) 6000 (બ) 6500
 (ક) 7000 (ડ) 7500
29. 4 ટકાના સાદા દરે રકમ કેટલાં વર્ષે બમણી થાય ?
 (અ) 25 વર્ષ (બ) 5 વર્ષ
 (ક) 10 વર્ષ (ડ) 20 વર્ષ
30. રૂ. 500 બે વર્ષમાં 10 % લેખે સાદું વ્યાજ થાય.
 (અ) રૂ. 100 (બ) રૂ. 110
 (ક) રૂ. 120 (ડ) રૂ. 10
31. રૂ. 6000 નું 8 ટકા લેખે સાદા વ્યાજે 3 વર્ષનું વ્યાજમુદલ કેટલું થાય ?
 (અ) 7340 (બ) 7440
 (ક) 7140 (ડ) 7240
32. રૂ. 10,000 નું 15 ટકા લેખે છ માસનું સાદું વ્યાજ કેટલું થાય ?
 (અ) 550 (બ) 750
 (ક) 850 (ડ) 870
33. સાદા વ્યાજે 8 ટકા રૂ. 500 ની રાશિ રૂ. 660 કેટલા વર્ષે થાય ?
 (અ) 3 વર્ષ (બ) 4 વર્ષ
 (ક) 2 વર્ષ (ડ) 5 વર્ષ

34. રમેશે રૂ. 8000, 6.5 % નાં દરે 1 વર્ષ 9 માસ માટે સાદા વ્યાજે બેંકમાં મુક્યા તો મુદતનાં અંતે રમેશને કેટલી રકમ મળશે ?
 (અ) 910 (બ) 8910
 (ક) 8190 (ડ) 190
35. એક ઘડિયાળની રોકડ વેચાણ કિંમત રૂ. 1525 છે. હપતાથી ખરીદનારને ખરીદતી વખતે રૂ. 1000 રોકડા અને રૂ. 600 નો એક માસિક હમો આપવો પડે છે, તો વેપારી રૂ. વ્યાજ લે છે.
 (અ) 525 (બ) 25
 (ક) 250 (ડ) 75
36. એક સ્કુટરની રોકડ વેચાણ કિંમત રૂ. 40,000 છે, અથવા ખરીદતી વખતે રૂ. 25,000 રોકડા અને 8000 નો એક એવા બે માસિક હમો આપવાના છે, તો હમો - પદ્ધતિમાં રૂ. વ્યાજ ચૂકવવું પડે.
 (અ) 1500 (બ) 1000
 (ક) 150 (ડ) 2000
37. એક કમ્પ્યુટર રોકડેથી ખરીદવા રૂ. 12,000 આપવા પડે છે અથવા ખરીદતી વખતે રૂ. 7000 રોકડા અને રૂ. 3000 નો એવા માસિક બે હમો આપવાના હોય છે, તો હમેથી ખરીદવામાં રૂ. વધારે આપવા પડે છે.
 (અ) 1500 (બ) 1000
 (ક) 150 (ડ) 2000
38. એક ઘડિયાળની રોકડ વેચાણ કિંમત રૂ. 8000 છે. હમેથી ખરીદતા 50 ટકા રોકડા અને બાકીની રકમ રૂ. 500 વ્યાજ સહિત બે સરખા હમોમાં ચૂકવવાની હોય, તો હમાની રકમ રૂ. હોય.
 (અ) 8500 (બ) 4000
 (ક) 4500 (ડ) 2250
39. એક સાયકલની રોકડ કિંમત રૂ. 1540 છે. હપતાથી ખરીદવામાં આવે તો ખરીદતી વખતે રૂ. 400 રોકડા અને રૂ. 625 નો એક એવા બે હમો ચૂકવતા હમાની રીતમાં વેપારીએ કેટલા રૂપિયા વધુ લીધા ?
 (અ) રૂ. 130 (બ) રૂ. 110
 (ક) રૂ. 150 (ડ) રૂ. 1650

: જવાબો :

- (1) 10 % (2) 5 % (3) 5 વર્ષ (4) 10% (5) 5% (6) 2 વર્ષ
 (7) 12% (8) 992 (9) 900 (10) 3888 (11) % (12) 300
 (13) S (14) અ (15) બ (16) S (17) બ (18) S (19) બ (20)
 અ (21) ક (22) બ (23) અ (24) S (25) S (26) ક (27) બ
 (28) S (29) અ (30) અ (31) બ (32) બ (33) બ (34) બ
 (35) S (36) બ (37) બ (38) S (39) બ